U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **H. A.**, zast. JUDr. Helenou Kubecovou, advokátkou, se sídlem Masarykovo nám. 35, Brandýs nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasačních stížnostech žalobce a žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 5. 2010, č. j. 64 Az 40/2008 - 42,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá.**

II. Kasační stížnost žalovaného **se odmítá** pro nepřijatelnost.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 5. 2008, č. j. OAM-356/VL-14-11-2008, zamítl jako zjevně nedůvodnou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný uvedl, že důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byly potíže žalobce se spoluobčany z důvodu jeho ateizmu. Rovněž si tímto postupem chtěl legalizovat pobyt na území ČR, přičemž zastupitelský úřad Ukrajiny neověřil jeho totožnost. K tomu žalovaný dodal, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany až poté, co byl potrestán za neoprávněný pobyt správním vyhoštěním.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 31. 5. 2010, č. j. 64 Az 40/2008 - 42, rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle soudu žalobce v průběhu správního řízení uvedl řadu skutečností, které by mohly být relevantní z hlediska mezinárodní ochrany, přičemž žalovaný se jimi v intencích rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, nezabýval. Soud dále poukázal na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, podle kterého v případě zamítnutí žádosti podle § 16 odst. 2 zákona o

azylu je třeba, aby se žalovaný v odůvodnění rozhodnutí vypořádal s otázkou možného udělení doplňkové ochrany. Podle soudu z rozhodnutí žalovaného nevyplývá, že by se možnými důvody pro udělení doplňkové ochrany zabýval. Z těchto důvodů soud uzavřel, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné z důvodu absence posouzení, zda byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění, jakož i z důvodu pominutí otázky doplňkové ochrany. Proto soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný včasnou kasační stížnost. V ní předně zdůraznil, že postupoval podle zákona o azylu, který je v souladu s evropským právem. Povinnost zkoumat doplňkovou ochranu při postupu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu nemá oporu v zákoně. Zásada non-refoulement a požadavek posuzování hrozící vážné újmy jsou součástí řízení o správním vyhoštění a jsou řešeny závazným stanoviskem. Žalovaný poukázal také na judikatorní rozkol daný usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2010, č. j. 7 Azs 79/2009 - 76. Navíc žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno před rozhodnutími Nejvyššího správního soudu, na která se krajský soud odvolával, a proto závěry v nich uvedené nemohly být v dané věci zohledněny. S ohledem na výše uvedené žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 5. 2010, č. j. 64 Az 40/2008 - 42, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce podal prostřednictvím zástupkyně podání výslovně označené jako kasační stížnost. V něm se uvádí, že ačkoliv byl žalobce upozorněn, že rozhodnutí soudu je v jeho prospěch, tak „*i přes toto poučení žalobce trval na podání kasační stížnosti.*“. V ní žalobce uvedl, že by se správní orgány měly vždy zabývat použitím pravidla non-refoulement. Proto by se žalovaný měl v dalším řízení zabývat i jeho tvrzením, že jako sympatizant komunistické strany a nevěřící v nábožensky založené západní Ukrajině je vystaven hrubému opovržení a výsměchu. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 5. 2010, č. j. 64 Az 40/2008 - 42, potvrdil, zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Tytéž skutečnosti uvedl žalobce i ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaného. Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti žalobce navrhl její odmítnutí.

Ve vztahu ke kasační stížnosti podané žalobcem Nejvyšší správní soud odkazuje na závěry obsažené v jeho usnesení ze dne 10. 9. 2009, č. j. 7 Afs 106/2009 - 77, publikovaném pod č. 2103/2010 Sb. NSS. Podle nich „*kasační stížnost, jejíž důvody nesměřují vůči výroku napadeného soudního rozhodnutí, resp. nesměřují proti důvodům, na nichž je toto rozhodnutí postaveno, je nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť se opírá o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto takovou kasační stížnost odmítne podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pro nepřípustnost.*“. Vzhledem k formulaci obsahu a návrhu kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dovodil, že žalobce se plně ztotožňuje se závěry krajského soudu a výrok na ně navazují nikterak nenapadá. Z těchto důvodů je třeba považovat kasační stížnost žalobce za nepřípustnou a Nejvyšší správní soud ji podle § 120 a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti žalovaného se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního

charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Podle Nejvyššího správního soudu stěžovatel napadá závěry krajského soudu, který zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení s tím, aby se v dalším řízení náležitě zabýval posouzením doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a tím, zda žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s úmyslem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, když je zřejmé, že žalobce uváděl konkrétní skutečnosti, které lze podřadit po možné azylově relevantní důvody.

Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaný v kasační stížnosti jen polemizuje s jednoznačně zaujatými a řádně odůvodněnými závěry Nejvyššího správního soudu uvedenými v rozsudku ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008, který byl publikován pod č. 1724/2008 Sb. NSS. Podle nich „*použití § 16 odst. 2 zákona ... vykládaného v souladu s čl. 13 a 18 směrnice Rady 2004/83/ES a čl. 23 odst. 4 písm. i) a j) směrnice Rady 2005/85/ES vyžaduje třístupňový test: 1) zda hrozí stěžovateli vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny; 2) zda mohl žadatel požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve; a 3) zda je z postupu žadatele patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal „pouze" s cílem vyhnout se tomuto hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny. Tyto tři podmínky musí být splněny kumulativně; v případě nesplnění byť jedné z nich nelze § 16 odst. 2 ... aplikovat.*" Dále se v tomto rozhodnutí uvádí, že „*pokud žadatel přesvědčivě prokáže, že mu hrozí v zemi původu pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo skutečné nebezpečí vážné újmy, je žalovaný povinen se zabývat i jeho tvrzeními podle § 12 a § 14a zákona o azylu, a případně azyl či doplňkovou ochranu udělit.*". V daném případě se Nejvyšší správní soud shoduje se závěry krajského soudu, že ve správním řízení žalobce uvedl i řadu tvrzení podle § 12 a 14a zákona o azylu.

Podle Nejvyššího správního soudu žalovaný ve svých námitkách rovněž polemizuje se závěry ohledně povinnosti vypořádat se s důvody pro udělení doplňkové ochrany, a to i v případě postupu podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. I v této souvislosti odkazuje Nejvyšší správní soud na usnesení jeho rozšířeného senátu ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 Azs 96/2006 - 80, publikované pod č. 1839/2009 Sb. NSS. V něm rozšířený senát uvedl, že „*ustanovení § 28 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 31. 8. 2006, je nutno vyložit tak, že pojem „rozhodnutí o neudělení nebo odnětí azylu" zahrnuje také rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné (§ 16 téhož zákona). V tomto případě je správní orgán povinen rozhodnout též o překážce vycestování.*". Na tyto závěry výslovně navázal rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 - 78, podle kterého „*i v případě zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu je správní orgán povinen se v odůvodnění přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany.*".

Z uvedených právních názorů byl přitom krajský soud povinen vycházet i v projednávané věci, i když byly vysloveny po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, neboť správní soudy jsou povinny aplikovat aktuální judikaturu k příslušným právním předpisům bez ohledu na dobu jejího vzniku.

K žalovaným tvrzené duplicitě závazného stanoviska vydaného v řízení o správním vyhoštění a posuzování důvodů k udělení doplňkové ochrany srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2010, č. j. 6 Azs 15/2010 - 82, www.nssoud.cz, podle jehož právních závěrů *„posouzení důvodů znemožňujících vycestování v závazném stanovisku v řízení o správním vyhoštění (§ 120a a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky) nezbavuje Ministerstvo vnitra povinnosti zabývat se udělením doplňkové ochrany podle § 14a zákona ... o azylu, v řízení o mezinárodní ochraně. Závěr, že v řízení o zjevně nedůvodných žádostech o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 2 zákona ... o azylu, se nemá posuzovat doplňková ochrana, neboť totéž bylo zkoumáno v řízení o správním vyhoštění ve stanovisku, zda vycestování cizince je možné, by byl v rozporu s jednotným řízením o azylu a doplňkové ochraně, které Česká republika zavedla ve věcech mezinárodní ochrany (čl. 3 odst. 3 směrnice 2005/85/ES a § 28 zákona ... o azylu).“*

Podle Nejvyššího správního soudu tvrzený judikatorní rozkol, na který žalovaný poukazuje, se netýká shora uvedených závěrů, nýbrž otázky, zda v případě, kdy se správní orgán opomene v rozhodnutí podle § 16 odst. 2 zákona o azylu vypořádat s možností udělení doplňkové ochrany, je jeho rozhodnutí stiženo vadou, ke které soud přihlíží z úřední povinnosti, nebo pouze na základě žalobní námitky. Tato právní otázka je v současné době předmětem posuzování ze strany rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu. Její vyřešení ale nemá vliv na nyní posuzovaný případ. Žalobce totiž v doplnění žaloby, ke kterému byl vyzván usnesením se žalovaný měl zabývat i posouzením důvodů pro udělení doplňkové ochrany.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti žalovaného, přičemž i krajský soud rozhodl plně v souladu s touto judikaturou. Za daných okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost žalovaného svým významem podstatně nepřesahuje jeho vlastní zájmy. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti žalovaného k věcnému projednání, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. ledna 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu